

Lägesrapport 2006 för huvudstudie

Klippans Läderfabrik

Klippans kommun

1 november 2006

Sammanställd av
Tomas Henrysson
Conviro AB

Inledning

Huvudstudien för fd Klippans läderfabrik är i det närmaste klar och kommunen har fattat beslut om inriktning och omfattning av en ansökan om bidrag för sanering av området. Klippans kommun kommer efter ett internt remissförfarande för bidragsansökan och huvudstudierapporterna att lämna in en ansökan till Naturvårdsverket angående bidrag till det egentliga saneringsarbetet.

Huvudstudien finansieras genom bidrag från länsstyrelsen i Skåne län. Denna lägesrapport inges till länsstyrelsen i Skåne län inför revideringen av det regionala programmet för efterbehandling.

Beskrivning av vidtagna aktiviteter och uppnådda resultat

Inom huvudstudien har hittills omfattande undersökningar av mark, grundvatten, ytvatten och bottensediment i recipienten genomförts. Baserade på dessa undersökningar har även en riskbedömning med åtföljande rivningsstrategi och åtgärdsutredning tagits fram. Resultaten av huvudstudien har även sammanfattats i en rapport och kommunen har tagit fram en riskvärdering.

Bidragsansökan, som för närvarande genomgår ett internt remissförfarande, kommer inom kort att lämnas in till Naturvårdsverket och baseras främst på följande dokument som tagits fram inom huvudstudien:

- *Sammanfattning av huvudstudie, Klippans läderfabrik, UTKAST, Klippans kommun, 2006-10-11*
- *Riskvärdering, Klippans läderfabrik, UTKAST, Klippans kommun, 2006-10-11*
- *Ansvarsutredning, Klippans läderfabrik, UTKAST, Länsstyrelsen i Skåne län, 2006-10-02*

En fullständig förteckning över rapporter och underlag som tagits fram både före och under huvudstudien finns på hemsidan: www.klippan.se under länken läderfabrikssanering (rapporter och tidigare underlag), där även alla dokument finns att ladda ner som PDF-filer. Av dessa dokument kommer följande även med på den cd som följer med originalansökan:

- *Riskbedömning, Läderfabriken, Klippans kommun, UTKAST, Golder Associates AB 2006-10-10*
- *Strategier inför rivning, Läderfabriken, Klippans kommun, UTKAST, Golder Associates AB 2006-10-10*
- *Åtgärdsutredning, Läderfabriken, Klippans kommun, UTKAST, Golder Associates AB 2006-10-10*
- *Klippans kunskapsprojekt – Arsenik och krom, Klippans läderfabrik, SGI 2006-10-06*
- *PM, Läderfabriken, Klippans kommun, Kompletterande jordprovtagning i villaträdgårdar väster om fabriksbyggnad, FÖRHANDSKOPIA, Golder Associates AB 2006-05-22*
- *Kort PM, Jordprovtagning skogsområde. WSP Environmental 2006-03-23*
- *Tillägg till kompletterande undersökningar av Bäljane å, Klippans Läderfabrik, Alcontrol 2006-02-01*
- *PM, Läderfabriken, Klippans kommun, Preliminära åtgärdsnivåer, Golder Associates AB 2005-12-22*
- *Klippans Chromläderfabrik (Historisk dokumentation), Regionmuseet/Landsantikvarien i Skåne 2005:114*
- *Rapport, Klippans läderfabrik (Byggnader), Ramböll 2005-11-10*
- *Kompletterande undersökningar av Bäljane å, Klippans Läderfabrik, Alcontrol 2005-10-05*
- *PM, Kompletterande miljöteknisk markundersökning Läderfabriken - Klippan, WSP Environmental 2005-09-28*

- Rapport, Kompletterande miljöteknisk markundersökning Läderfabriken - Klippan, WSP Environmental 2005-09-28
- Säkerhetsbedömning, Klippans läderfabrik, Detox AB 2005-02-18
- Nulägesrapport för huvudstudie, Klippans Läderfabrik, Conviro AB och DGE Mark och Miljö AB 2004-11-26

Planering och budgetering av genomförande

Åtgärdsalternativ

I åtgärdsutredningen presenteras 6 olika åtgärdsalternativ (ÅÅ). Av dessa har Golder valt att gå vidare med en detaljerad analys för 3 alternativ, ÅÅ3, ÅÅ4 samt ÅÅ6. Urvalet har gjorts så att alternativ med olika ambitionsnivå och principiellt olika åtgärdsstrategier kan jämföras. Alla tre alternativen uppfyller i stort sett de uppsatta övergripande åtgärdsmålen men skiljer sig med avseende på kostnader för genomförande, framtida säkerhet och framtida underhållskostnader. Nedan följer en kort beskrivning av dessa tre åtgärdsalternativ.

Åtgärdsalternativ	3	4	6
Delområde	Lokal schaktsanering med täckning	Schaktsanering med erosionsskydd vid ån	Omfattande schaktsanering
Fabriksbyggnaderna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Byggnaderna rivs ➤ Fundament och källare tas bort 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Byggnaderna rivs ➤ Fundament och källare tas bort ➤ Förorenade massor schaktas bort 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Byggnaderna rivs ➤ Fundament och källare tas bort ➤ Förorenade massor schaktas bort
Villatomterna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenad jord byts ut 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenad jord byts ut 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenad jord byts ut
Fyllnadsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fyllnaderna täcks över med en avancerad täckning ➤ Höganäsledningen spolås ➤ Dagvattenledningen från fd mejerifastigheten till ån tätas eller flyttas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fyllnaderna schaktas bort ➤ Grundvattnet avleds med en tätskärm ➤ Höganäsledningen avlägsnas och förorenad jord i dess närhet schaktas bort ➤ Dagvattenledningen från fd mejerifastigheten till ån tätas eller flyttas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fyllnaderna schaktas bort ➤ Höganäsledningen avlägsnas och förorenad jord i dess närhet schaktas bort
Skogsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hot spots schaktas bort och hela området täcks över med en enkel täckning 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenad jord schaktas bort 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenad jord schaktas bort
Deponierna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dräneringsledningarna till uppehållsdammen proppas, fylls igen eller avlägsnas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dräneringsledningarna till uppehållsdammen proppas, fylls igen eller avlägsnas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deponierna schaktas bort ➤ Dräneringsledningarna till uppehållsdammen avlägsnas
Uppehållsdammen	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ingen åtgärd 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenade sediment avlägsnas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenade sediment avlägsnas ➤ Dammen kan fyllas igen
Bäljane å	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenade sediment täcks över 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenade sediment avlägsnas ➤ Erosionsskydd anläggs längs södra åkanten mot deponierna ➤ Tvärsnittsarean i ån ökas genom schakt på åns norra sida 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förorenade sediment avlägsnas

I den här typen av stora saneringsprojekt med osäkerheter både i volymsuppskattning och framförallt i mottagningskostnader är det bra om det finns möjlighet att justera volymen för att klara beslutad budget. I åtgärdsutredningen föreslås ett sådant alternativ, ÅÅ4b, där avslutningen av spaltläderdeponin mot söder skulle anpassas efter budget, dvs volymen massor som lämnas kvar skulle bli något större än i ÅÅ4.

Förordade åtgärdsalternativ

Kommunen förordar enligt riskvärderingen i första hand åtgärdsalternativ 6, dock med en maximal medfinansiering från kommunen på 13 Mkr. I andra hand förordas åtgärdsalternativ

4 med en maximal medfinansiering från kommunen på 13 Mkr. I tredje hand förordas åtgärdsalternativ 4b där saneringsentreprenaden anpassas så att den beräknade kostnaden på 130 Mkr säkert kan hållas, vilket även det innebär en medfinansiering från kommunen på 13 Mkr.

Kostnadsuppskattningarna för de olika åtgärdsalternativen:

Åtgärdsalternativ	4	4b	6
Kostnadsuppskattning	110-150 Mkr	110-130 Mkr	180-260 Mkr
Trolig kostnad	130 Mkr	130 Mkr	220 Mkr
Tidsåtgång	5-8 år + tillsyn/skötsel	5-8 år + tillsyn/skötsel	5-9 år

Alla skeden

Sammanställning av tidsåtgång och troliga kostnader för alla skeden:

Skeden	Åtgärdsalternativ	4 och 4b	6
Förberedelseskedet		13,5 Mkr	19 Mkr
Genomförandeskedet		111 Mkr	199 Mkr
Uppföljningsskedet		2 Mkr	2 Mkr
Tillsyn och åtgärder*		3,5 Mkr	0
Total kostnad		130 Mkr	220 Mkr
Tidsåtgång		5-8 år + tillsyn och skötsel under överskådlig tid	5-9 år

*Normal skötsel av strövområde inräknas ej

Uppskattad tidplan* och årliga kostnader**:

År	1	2	3	4	5	6	7
Åtgärdsalternativ							
4 och 4b	Förberedelser	Genomförande		Uppföljning			***
130 Mkr	9 Mkr	25 Mkr	45 Mkr	45 Mkr	1 Mkr	1 Mkr	4 mkr
6	Förberedelser	Genomförande			Uppföljning		
220 Mkr	12 Mkr	40 Mkr	66 Mkr	66 Mkr	34 Mkr	1 Mkr	1 Mkr

*Baseras på genomsnitt av beräknad tidsåtgång för varje skede

**Mycket grov uppskattning av fördelningen av kostnaderna

***I den årliga kostnaden för åtgärdsalternativ 4 och 4b år 7 ingår 3,5 Mkr för tillsyn och skötsel

Sökt belopp

Enligt den preliminära ansökan kommer kommunen att söka bidrag med 117 – 207 Mkr beroende på vilket åtgärdsalternativ som beviljas. I första hand söks bidrag för åtgärdsalternativ 6, vilket innebär ett bidrag på 207 Mkr och en kommunal egenfinansiering på maximalt 13 Mkr. En förutsättning för detta alternativ är att kommunen med en tilläggsansökan kan få bidrag med 100% för den del som överskrider de beräknade 220 Mkr. I andra hand söks bidrag för åtgärdsalternativ 4, vilket innebär ett bidrag på 117 Mkr och en kommunal egenfinansiering på maximalt 13 Mkr. En förutsättning för detta alternativ är att kommunen med en tilläggsansökan kan få bidrag med 100% för den del som överskrider de beräknade 130 Mkr. I tredje hand söks bidrag för åtgärdsalternativ 4b, vilket innebär ett

bidrag på 117 Mkr och en kommunal medfinansiering på 13 Mkr. I detta alternativ regleras volymen på schaktentreprenaden så att den beräknade kostnaden på 130 Mkr inte överskrider.

Sökt belopp och egenfinansiering:

Åtgärdsalternativ	4	4b	6
Trolig kostnad	130 Mkr	130 Mkr	220 Mkr
Sökt belopp - bidrag från NV	117 Mkr	117 Mkr	207 Mkr
Kommunens egenfinansiering	13 Mkr (10 %)	13 Mkr (10 %)	13 Mkr (totalt 5,9 %, 10 % upp till 130 Mkr, 0 % 130-220 Mkr)
Överstigande kostnader	100 % bidrag	Ej aktuellt	100 % bidrag

Positiva och negativa erfarenheter

En djupare analys av erfarenheter från huvudstudien kommer att göras när ansökan till Naturvårdsverket lämnats in. Några preliminära iakttagelser kan dock göras.

Positivt:

- Ett mycket gott arbetsklimat med engagerade tjänstemän och politiker från kommunen
- Länsstyrelsen engagerar sig i det löpande arbetet
- Länsstyrelsens deltagande garanterar snabba svar på frågor som rör ekonomi och policys
- Länsstyrelsens beställarstöd fungerar som bollplank i arbetet
- Omfattning och innehåll i kompletterande undersökningar dubbelkontrolleras genom både projektgrupp och riskbedömning/åtgärdsutredningskonsult
- Riskbedömning och åtgärdsutredning har bollats mellan projektgrupp och konsulter flera gånger så att samsyn har uppnåtts
- Underhandskontakter via mail fungerar bra och ett förtroende verkar finnas för projektledningen
- Projektgruppen och styrgruppen har engagerat sig i riskvärderingen

Negativt:

- Oklara förutsättningar när huvudstudien startades bl.a. bestående av att huvudstudiens avgränsning och mål för projektet inte harmonierade (fördröjde projektstart)
- Stor del av projektledning går åt till administration av och deltagande i projekt- och styrgruppsmöten. Mötena anses dock nödvändiga och givande då engagemanget är stort.
- Mycket tid har gått åt till upphandlingar och granskning av undersökningar och utredningar
- Huvudstudien har dragit ut på tiden
- Oklarheter kring principer för fraktionering och klassificering av rivningsavfall
- Oklarheter kring principer för klassificering av farligt avfall

Tidplan och resursåtgång

Bidragsansökan kommer att lämnas in till Naturvårdsverket inom kort. Detta beräknas ske innan årsskiftet.

Den preliminära budgetprognos som bifogas ger att de totala kostnaderna för huvudstudien hamnar på 4 470 kkr och ligger inom budgeten på 4 500 kkr som är beviljad. I budgetprognosen redovisas även resursåtgången hittills baserat på kommunens kvartalsredovisning tom kvartal 3 2006.

Tomas Henrysson, Conviro AB
Projektledare för huvudstudien